
NEVĚRNÝ MANŽEL

Víme už, že lékařská morálka je posunuta a že nevěru musíme především řešit, nikoli morálně odsuzovat.

V této kapitole budeme hovořit o konfliktu způsobeném nevěrou muže. Nějaké nahodile odhalené promiskuitní selhání ponechme stranou, protože se v normálním manželství odbude několikadenní konfrontací, nanejvýš několika poryvy krize, konflikt se však nevytvoří.

Právě tak letmo se zmíním o zcela zvláštní nemoci, o níž by měl každý laik vědět – o **chorobné neschopnosti vyrovnat se s odhalenou nevěrou**. Manželka odhalí nevěru chotě a začne pomalu, ale zřetelně psychicky a tělesně chátrat, začne se do slova ztrácet, až se nakonec úplně zhroutí. Všude, kde vidíme, že ten druhý začne být po odhalení nevěry spíš apatický, beznadějně zoufalý a nepřiměřeně podlomený, tam ihned k psychiatrovi nebo do manželské poradny! Podotýkám, že jde nikoli o reakci supermorální, nýbrž o reakci chorobnou. Ko-neckonců stačí nasadit psychofarmaka a stav se upraví.

Touto poruchou dokonce trpí o něco víc muži, když odhalí nevěru své ženy, než naopak. A je podstatné vědět, že tato choroba se sama o sobě nevyléčí.

Intenzita subjektivního utrpení je pro nás jen příznakem konfliktního dění. Tento symptom zde nebudu přehnaně hodnotit, toto má být kapitola o konfliktu, který vznikne při odhalené nevěře muže, a ne nějaký pamflet proti nevěře všeobecně. Třeba že se nemá vykrádat samoobsluha, to snad každý ví, a pokud je to odborný problém, tak pro pracovníky kriminálky. Pochybuji, že by byla v odborné knize *Jak odhalovat zloděje v samoobsluhách* většina stran popsána morálním odsuzováním těchto krádeží.

Nahodile odhalenou nevěru nutno odbýt jen konfrontací nebo drobnou krizí. Pokud se to manželům podaří, nejsou

nemorální, ale normální a ukáznění, ač v románech se řeší nevěra až na čtyřech stovkách stránek. Normální manželé dnes běhají po bytě a zacpávají si uši. Nechci nic vědět – to je jejich krédo, a vskutku se nechtějí nic dozvědět. Tak to má být. Proti čemu jsem bezbranný, tím si raději moc nelámu hlavu, a když, tak účinně.

Pravý manželský konflikt z nevěry vzniká ve dvou případech.

1. Pan choť se mimomanželsky zamiloval, ale podcenil se.

Láska ho skolila a on co střelený jelen najednou zjistí, že se mu doma stýská po milence a u milenky po domově.

2. Až dosud přísně zakonspirovaný a utajený mimomanželský vztah byl odhalen a dosud nekonfliktní domácí situace se změnila v konfliktní, protože zamilovaný choť není schopen mimomanželský vztah přerušit. Je-li schopen přerušit ho, učiní tak a konflikt obvykle nevznikne.

Pro oba případy je určující, že příliš intenzívně zamilovaný muž nedokáže milenkou opustit. Stalo se z něj jehně vedené na porážku, mimomanželská láska ho ochromila. V prvním případě do té míry, že se začne doma sám přiznávat, ve druhém případě nedokáže odhalený vztah přerušit.

I vyzrálému muži se někdy zapálí lýtka, ale jakmile hrozí manželská krize, celou záležitost vzdá a manželství kouká zklidnit.

Zapamatujte si, že konflikt vzniká všude tam, kde se zamilovaný manžel nedokáže s milenkou rozejít.

Začneme oním prvním případem, kdy nevyzrálý manžel, který správně neodhadl své síly, byl pohlavím cizí ženy popaden za hrdlo, malinko přidušen a přišlápnut do debaklové závislosti na milence. Vzniká zvláštní komická figurka, která místo aby se z lásky těšila, začne chřadnout, protože, jak už jsme si řekli, je smýkána po drsné podlaze jednak pohlavím, jednak svědomím. U milenky ten nešťastník nasává pohlaví, ale hryže ho svědomí, co doma; doma se zklidněným svědomím je hryzán pohlavím, co milenka.

Zdecimován jak pohlavím, tak svědomím se manželce přizná a vysvětlí jí, že ho postihl vzácný souzvuk duší, že se dvě srdce našla...

Milenka v tom všem může hrát jednu ze dvou rolí. Buď v nevěrném manželovi provokuje žárlivost, anebo soucit.

„Nemáš pro mě čas? Nevadí, něco si dohodnu s někým jiným. Ahoj!“

„Zkazil jsi mi nejlepší léta mého mládí a díky tobě se nevzdám!“

Ženatý střihoun žádné milence nikdy nic neslibuje a dokáže vztah kdykoli utnout. Kupodivu ale velmi často právě mužové rádní, svědomití a až příliš slušní naprosto selžou tváří v tvář fešandě, která je dokázala popadnout za správný konec. Najednou takový vyrovnaný pán, celý život odsuzující nevěru, je bledý jako stěna a chvěje se dosud nepoznaným děsem, jestli se jeho vzácně drahocenná milenka nelíbá ve Stromovce s nějakým proutníkem, anebo jestli nesedí doma a tiše nepláče samotou a touhou. Obratná milenka dokáže vytáhnout počestného muže z manželství, až jeden žasne, jak ustavičně a obratně střídá provokaci žárlivosti a soucitu.

Manželka zamilovaného muže, onoho láskou skoleného jelena, obvykle dva až tři měsíce něco tuší. Vidí na manželovi, že chátrá. Jsou manželé, kteří se doma i rozpláčou a říkají: „Radši se ani neptej, co se děje!“ Manželka dále zjistí, že doma ubývá vřelosti, srdečnosti, veselosti, ubývá i na frekvenci pohlavního styku. A pak se najednou pan choť začne vracet z práce později, a někdy přijde až kolem půlnoci, a najednou má práci i o víkendu, a najednou si nemůže vybrat dovolenou...

Rozumná žena tuší, že by přiznání situaci zhoršilo, ne-li zničilo. Přece jen ale jednou nastane okamžik, kdy se zeptá, a je doslova užaslá, jak rychle se manžel přiznal, jak to z něj všechno vyletělo a jak se mu tím zřejmě ulevilo. Muž v patecké póze Romea nebo Othella na sebe sype popel: „Já vím, jak jsi skvělá a že mě pochopíš, a jestli chceš, můžeš mě klidně zabít!“

Někteří kašpárkové této zeměkoule říkají: „Ta druhá ti sice

nesahá ani po paty, ale co platno, zbavila mě zdravého rozumu!“

Došlo tedy k přiznání, a nyní následuje **stadium konfliktotvorných debat o nevěře**.

I normální a klidná manželka propadne své bolesti a hledá řešení v tom, že se chce všechno dozvědět. Debata o nevěře ji vždycky a za všech okolností zavede k přesvědčení, že manžel je mizera, který zradil. A hned zasvítí otázka: „Proč mám žít s mizerou?“ A začne se tvrdit, že ta druhá z něj mizeru udělala. „Zbav se jí, dokud je čas!“ volá manželka obydlím. Manžel slíbí, leč nesplní, a manželka se záhy dozví, že nesplnil, a je tu znovu mizera a zase cosi našeptává: „Proč žít s mizerou?“ A tak to jde dokolečka, stejně jako když si mladý pointř honí vlastní oháňku. Posléze se nešťastná žena dopracuje k poznání, že manžel je sice mizera, leč přece jen otec jejich dětí, a začne boj za záchranu manželství. Je to však boj v konfliktu, a proto často zbytečně neúčinný. Debaty o nevěře jsou vždycky zkázonosné, ovšem především vyhnětou z krize pravý konflikt a nedovolí, aby se léčil a vyléčil.

Dokud to jde, doporučuji nepřipustit, aby se partner k nevěře přiznal. Dojde-li přece jen k přiznání, utnout debaty o nevěře, a dojde-li k debatám o nevěře, léčit konflikt, nikoli nevěru.

Z diagnostického hlediska je vždycky skoro jisté, že vznikne-li z nevěry konflikt, ani manželka, ani manžel se nechtějí rozvést, anebo alespoň váhají. Jde však o to, aby pro nevěrného muže bylo doma dýchatelné nekonfliktní ovzduší a podvedená manželka aby měla dost síly konflikt nesytit a nezhoršovat.

Z hlediska občanské spravedlnosti je to zruďné, ale v léčení konfliktu ne, ačkoli navíc od podvedené ženy žádám, aby to byla ona, kdo z domova odstraní pach manželovy viny. Manželský konflikt totiž nelze vyléčit, jestliže manžel doma ucítí, že je vinen a obviňován. Nakonec se z těch pocitů viny vysmekne tím, že se rozvede. Chci-li, aby mi manžel neutekl, co budu mít z toho, když budu ustavičně opakovat, že zradil?

U muže, který se bezbranně zamiloval do nějaké mladé

nebo i starší dívenky, je totiž kupodivu daleko větší naděje na záchranu manželství, než když se bezbranně zamiluje žena – ale o tom později. Muž má přece jen harémové sklony a chtěl by mít manželku a milenku pohromadě v přátelském souladu. Žena spíš střídá a vyměňuje, a to je nebezpečnější. Najde-li si jiného, musí prvního opustit. V tomto ohledu je muž rozumnější. Když to podvedená manželka nekazí, lze láskou skoleného muže přece jen lépe léčebně ovlivnit než láskou skolenou ženu. Jinak ovšem – mezi námi – má vyžralá dnešní žena také harémové sklony.

Teď však pitváme nevěrného muže, a to případ, kdy se zaklesl v milostně erotickém vztahu a kdy jednak žárlí na svou milenku, jednak se souží soucitem k ní. Podotýkám, že pokud muž daleko víc žárlí, než se souží soucitem, je to pro záchranu manželství horší.

Pokud rozvod neplánoval a nevěra byla odhalena, hrozí konflikt rozvíjející se z kořenů žárlivosti. Manželka bude chtít důkaz, že milenku opustil, a takový důkaz neexistuje, protože důkaz věrnosti jako takový podat nelze. I zcela normální manželka se zamotá do tenat žárlivosti, když jí zní v hlavě: Udělal to jednou, udělá to podruhé zas. Bude se pak snažit ozdravět manželství utažením šroubů volnosti, a to, jak víme, vede k právě opačným koncům a manželství se ještě víc pokazí.

Vyžralou, pravou manželskou lásku nevěra nikdy zahubit nemůže, protože tato láska je vybudována na strachu o samotnou existenci druhá, nikoli o jeho věrnost. Odepsat manželského partnera, protože mi byl nevěrný, je jen a jen důkaz nevyžralosti mého vztahu. Proto nás také nevyžralé utrpení podvedené ženy příliš nezajímá, spíš nás dojme pocit vnitřní bolesti, který dokáže zralá zrazená žena skrýt a nedovolit, aby se rozvinul konflikt.

Doporučuji, aby podvedenou ženu tolik nezajímalo, jak moc jí to bolí, ale spíš co má dělat, aby nevznikl konflikt, který teprve manželství pokouše a ohroží rozvodem.

Ženy vskutku často hrozívají, že dopustí-li se muž nevěry, stane se manželství bezcenným a ona ho už nikdy nedokáže

mít ráda. Ovšem když k tomu dojde, zachovají se obvykle jinak, než vyhrožovaly. Studovali jsme manželství, jež vydržela třicet let, a vyšlo najevo, jak dokonale dokážou vyzrálí normální lidé zacelit ránu po odhalené nevěře.

Jaké mohou být ženiny reakce na nevěru?

1. Žena sice odhalením nevěry subjektivně trpí, ale své utrpení dokáže utajit. Do té míry, že se doma nic nezmění jak v úrovni komunikace, tak v úrovni instrumentálních složek soužití. Je to nejvyzrálejší reakce, rozhodně nikoli případ ženy lehkomyšlné či slabé.

2. Žena nezvládne intenzitu subjektivního utrpení a vyvolá střety. Přijdou hádky a konfrontace, žena se však brání krizi. A hlavně nedovolí, aby se rozvrátily instrumentální složky soužití. To je stále ještě ukázněná a zralá reakce.

3. Žena nezvládne své subjektivní utrpení, takže vznikne krize, ale ne konflikt. Období krize se vyčistí, zůstane jizvička a manželství se udrží.

4. Žena naprosto nezvládne své subjektivní utrpení a rozdmychá pravý manželský konflikt. Ten se přirozeným samospádem zřítí do rozvratu a posléze do rozvodu, pokud nezasáhne nějaká forma ponaučení nebo odborného léčení. Žena zde reagovala nezrale a nedisciplinovaně.

5. Žena odhalením nevěry subjektivně netrpí, a pak buď reaguje chladnokrevně rozvodem, nebo nereaguje vůbec. Tato reakce svědčí buď o malé intenzitě manželské lásky, nebo dokazuje skutečnost, že i žena má nějaký mimomanželský vztah.

Hovoříme zde o ženách normálních. U nich daleko více než povaha rozhoduje **míra informovanosti**, jak správně reagovat a co je to konflikt. Míra informovanosti bezprostředně souvisí s tím, **kam napřít svou disciplínu**. Disciplína je totiž

vektor, má intenzitu a směr. Žena neinformovaná ji napře nesprávným směrem a konflikt rozjitří a zvětší, informovaná žena může sice také selhat, ovšem opakují, žena normální chce být poučena.

Uznávám, že nevěra muže je pro hodnou monogamní ženu cosi nespravedlivého. Jenomže sama příroda se nám předvádí v celém souboru nespravedlností a my jim musíme umět čelit. Nezdá se mi, že by byla zemětřesení jen v zemích, kde se žije nemravně, nemyslím, že by vzorný a řádný řidič nebyl ohrožen autonehodou na silnici, kde se pohybují i řidiči neřádní, a konečně si vezměme srdeční infarkt. Postihuje především lidi svědomité a morálně zdatné, daleko méně flinky a lehkomyšlníky.

Lidstvo jako civilizovaný celek se dosud nedokázalo vyrovnat s vysokým citovým nábojem v sexualitě. Vzpomeňme na dávné doby, třeba na trojskou válku kvůli krásné Heleně, a vezměme si nějaký případ rozvodu pro nevěru a mimomanželský vztah ve svém okolí. Zjistíme, že nabitě sexuálně tu zasáhlo jako přírodní pohroma. A mně se, upřímně řečeno, zdá, že tato pohroma bude menší, když pochopíme drsné působení jejího průběhu.

Dodržují-li se rozumné principy manželského soužití a vytvoří se zralý vztah, pak je nevěra pouhá nemoc, která postihla původně zdravý organismus. Přísná nekompromisní žena s diktátorskými sklony udrží na uzdě jen přišlápnutou mouchu, ne skutečného chlapa. Je podivuhodné, kolik žen s generálskými sklony je podváděno a opuštěno. Teror nic nezmuže. Mimomanželský vztah není nic tak jednoduchého, jako když si pětiletý kluk okusuje nehty. Dáte mu pár pohlavků a on toho nechá, anebo si ho nevšimnete a on to pak dělá celý život. Mimomanželský vztah nijak takhle nevzniká ani není realizován. Můžete doma vytvořit přísný monogamní řád s ústy plnými hrozeb, co se stane, kdyby se snad náhodou manžel zpronevřil, a on se zpronevří. A můžete žít zcela bez zájmu o jeho věrnost, a on vám ji zachová. Dokonce čím méně se o jeho věrnost zajímáte, tím víc o vás stojí a tím méně je pravděpodobné, že by se pídil jinde.